

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спеціальний інструмент. Духові інструменти

для студентів

спеціальності: 025 «Музичне мистецтво»
освітнього рівня: другого (магістерського)
освітньої програми: 025.00.01 Музичне мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0102/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 2023 р.

Київ – 2023

Розробник: Цимбал Сергій Вікторович, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Викладачі: Василевич Юрій Володимирович, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Корнілов Юрій Борисович, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Плохотнюк Олександр Сергійович, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності; Цимбал Сергій Вікторович, старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 9 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності

(підпис)

Маргарита МАЛАХОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво (назва освітньої програми)

«__» _____ 2023 року

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи)

(підпис)

Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 року

Заступник декана з науково-методичної та навчальної роботи

(підпис)

Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна		
Вид дисципліни	обов'язкова		
Мова викладання	українська		
Загальний обсяг кредитів / годин	7/ 210		
Курс	1		2
Семестр	1	2	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1	1
Обсяг кредитів	2	2	3
Обсяг годин, в тому числі:	60	60	90
аудиторні	34	32	24
модульний контроль	4	4	6
семестровий контроль	-	-	30
самостійна робота	22	24	30
форми семестрового контролю	залік	-	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета курсу - підготувати компетентного конкурентоспроможного фахівця в галузі музичного мистецтва, який володіє навичками концертно-виконавської діяльності; здатного створювати та реалізовувати власні художньо-інтерпретаційні концепції у виконавстві.

Завдання навчальної дисципліни - виховання комплексу компетентностей студента.

Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність		Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій у музикознавстві, педагогіці, виконавстві та характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність спілкування іноземною мовою
	ЗК 2	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК 3	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

	ЗК4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Здатність працювати в міжнародному контексті
	ЗК9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК1	Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.
	СК3	Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти (по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку)
	СК4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

3. Програмні результати навчання

РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.
РН-3	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
РН-4	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.
РН-5	Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію
РН-6	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостій на робота
		Лекції	Індивідуал ьні	
Змістовий модуль 1 Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми				
Тема 1 Творче прочитання авторського тексту.	25		14	11
Тема 2 Музичне сприйняття художніх образів.	31		20	11
Модульний контроль	4			
Усього за 1 семестр	60		34	22
Змістовий модуль 2 Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності				
Тема 1 Художня інтерпретація музичних творів в аудиторних формах звітності.	28		16	12
Тема 2 Виконавська реалізація власної художньо концептуально-інтерпретаційної моделі виконуваних творів .	28		16	12
Модульний контроль	4			
Усього за 2 семестр	60		32	24
Усього за 1 курс	120		66	46
Змістовий модуль 3 Організація сценічно-виконавської діяльності духовика				
Тема 1 Етапи підготовки духовика до концертного виступу.	27		12	15
Тема 2 Основні форми концертно-виконавської діяльності.	27		12	15
Модульний контроль	6			
Семестровий контроль	30			
Усього за 3 семестр	90		24	30
Усього за 2 курс	90		24	30

5. Програма навчальної дисципліни «Спеціальний інструмент. Духові інструменти»

Змістовий модуль 1 (1 курс, 1 семестр)

Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми

Тема 1.1. Засоби відтворення авторського тексту. Особливості фактури музичного твору. Винайдення зручної аплікатури. З'ясування усталених характерних ознак обраних музичних творів. Винайдення та застосування відповідної артикуляції.

Основна література: 2, 3.

Додаткова література: 1, 2.

Тема 1.2. Узагальнення власного художнього досвіду у виконанні творів різних музичних форм. Тембро-динамічні ознаки музичної палітри. Метро-ритмічна структура музичних творів. Музична форма.

Основна література: 2, 3.

Додаткова література: 3,5.

Змістовий модуль 2 (1 курс, 2 семестр)

Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності

Тема 2.1. Драматургія музичних творів у контексті часового простору. Інтерпретаційна модель музичних творів (власний виконавський проєкт). Засоби художнього відтворення музики у виконавському мистецтві духовика. Утворення музичних образів відповідно до стилю. Індивідуальний стиль духовика та виконавський артистизм.

Основна література: 1, 2, 3.

Додаткова література: 2, 4.

Тема 2.2. Художньо-виконавська образність та стилістична достовірність інтерпретаційної моделі музичних творів. Поліваріантність інтерпретації. Удосконалення технічних прийомів відповідно до художнього задуму. Удосконалення змістовного та виразного виконання. Цілісне усвідомлення твору при реалізації виконавських завдань. Співставлення результатів діяльності з художньою концептуально-інтерпретаційною моделлю музичних творів.

Основна література: 1, 2, 3.

Додаткова література: 4,5.

Змістовий модуль 3 (2 курс, 3 семестр)

Організація сценічно-виконавської діяльності духовика

Тема 3.1 Підготовка концертної програми до виконавського втілення в умовах публічного концертного виступу. Психологічна підготовка до виступу та якість виконавського відтворення програми на репетиційному занятті. Проблемні ситуації та моделювання умов публічного виступу в класі та у концертному залі. Коефіцієнт реалізації виконавських можливостей та його застосування у процесі підготовки до концертного виступу. Звукозапис у ході виконавської підготовки до концертної діяльності. Формування артистизму у передконцертний період (на репетиційних заняттях).

Основна література: 1, 3.

Додаткова література: 1, 5.

Тема 3.2. Виконавська діяльність педагога-виконавця. Основні форми

концертно-виконавської діяльності майбутнього викладача класу духових інструментів. Поєднання концертно-виконавської та музично-просвітницької діяльності. Підготовка до виступу у лекції-концерті, музичній бесіді, концерті з педагогічними анотаціями, концерті філармонічного типу, академічному концерті. Академічний виступ. Педагогічний та виконавський аналіз академічного концертного виступу.

Основна література: 2, 3.

Додаткова література: 1, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	34	34	32	32	24	24
Робота на індивідуальних заняттях	10	4	340	32	320	24	240
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	4	20
Контрольне модульне прослуховування	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	409	-	387	309	
Максимальна кількість балів		409				309	
Розрахунок коефіцієнта		Усього за період роботи до заліку 409 балів (що прирівнюється до 100 балів з урахуванням коефіцієнту – 4,09)		--		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.	

6.2. Завдання для самостійної роботи студента

6.3.

№	Зміст завдання	Академічний контроль			Бали
Змістовий модуль 1					
1.	Самостійний розбір нотного тексту програми.	точність нотного тексту	1	5	
		відповідність аплікатури	1		
		відповідність штрихів	1		
		якість звуковедення	1		
		художня виразність	1		
2.	Робота над технічними труднощами.	точність нотного тексту	1	5	
		точність ритмічних фігурацій	1		
		відповідність штрихів	1		
		якість звуковедення	1		
		художня виразність	1		
Змістовий модуль 2					
3.	Формування інтерпретаційної моделі програми.	точність нотного тексту	1	5	
		точність ритмічних фігурацій	1		
		відповідність штрихів	1		
		якість звуковедення	1		
		художня виразність	1		
4.	Робота над засобами художньої виразності виконуваних творів.	точність нотного тексту	1	5	
		точність ритмічних фігурацій	1		
		відповідність штрихів	1		
		якість звуковедення	1		
		художня виразність	1		
Змістовий модуль 3					
5.	Робота над художньо-образним змістом музичних творів концертної програми.	точність нотного тексту	1	5	
		артистизм	1		
		виконавська стабільність	1		
		якість звуковедення	1		
		художня виразність	1		
6.	Моделювання концертних ситуацій; рефлексія; коригування виконавських дій.	аналітичне мислення	1	5	
		сценічна адаптивність	1		
		виконавська мобільність	1		
		стабільність виконання	1		
		художня виразність, артистизм	1		
7.	Аналіз різних виконавських концепцій творів програми	цілісність та переконливість виконання	1	5	
		індивідуальний виконавський стиль	1		
		виконавська техніка	1		
		художня виразність, артистизм	1		
		стабільність виконання	1		
	Розгорнутий коментар (письмовий/усний) власного виконання творів концертної програми.	деталізація технічних труднощів	1	5	
		методи подолання технічних труднощів	1		
		аналіз психологічного стану	1		
		методи подолання сценічної нестабільності	1		
		рефлексія щодо успішності виконання програми	1		

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форми проведення	Критерії оцінювання	Бали	
Модульний контроль 1			
Відкрите прослуховування	технічна досконалість	10	25
	емоційна виразність	10	
	стабільність виконання	5	
Максимальна кількість балів		25	
Модульний контроль 2			
Прослуховування під час роботи в класі	технічна досконалість	10	25
	емоційна виразність	10	
	стабільність виконання	5	
Максимальна кількість балів		25	
Модульний контроль 3			
Відкрите прослуховування	технічна досконалість	10	25
	емоційна виразність	10	
	стабільність виконання	5	
Максимальна кількість балів		25	

Дистанційне навчання передбачає складання модульного контролю у форматі відеозапису: студент має зробити та надіслати викладачеві відеозаписи власного виконання відповідних творів напам'ять.

6.4 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік – 1 семестр – комплексне оцінювання за результатами роботи протягом навчального семестру; контрольне виконання на модульному занятті твору великої форми та п'єси напам'ять.

Екзамен – 3 семестр – виконання твору великої форми, п'єси кантиленного характеру, віртуозної п'єси та твору українського автора – 40 балів.

Дистанційне навчання передбачає складання екзамену у форматі відеозапису: студент має зробити та завантажити у відповідну папку на Google Диску відеозапис власного виконання відповідних творів напам'ять.

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками. Високий рівень виконання навчального матеріалу з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, агогічних відхилень, ритмічних конфігурацій та мелізмів, чисте, стабільне, технічне виконання музичного твору. Звук у всіх його проявах відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей

		інструмента відмінна. Відчуття форми і стилю твору; здатність до власної інтерпретації твору; високий рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок. Високий рівень виконання навчального матеріалу: виконання чисте, стабільне, технічне з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; належний рівень володіння штриховою технікою та звуком. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента на належному художньо-технічному рівні.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок. Виконання на належному художньо-технічному рівні з дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів. Артикуляція відповідає художній образності. Якість володіння засобами і прийомами музичної виразності у розкритті інтонаційно-виражальних можливостей інструмента добра. Інтерпретація відповідає художньому змісту музичного твору.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності. Посередній рівень виконання навчального матеріалу з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена, допускаються неточності нотного тексту. Артикуляція відповідає розкриттю музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне. Погане відчуття стилю твору; посередній рівень комунікативних умінь, артистизму та сценічної культури.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь). Виконання навчального матеріалу на посередньому художньо-технічному рівні з неповним дотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків, ритмічних конфігурацій та мелізмів; гра нестабільна, технічно недовершена. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності задовільне.
F X	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, мають місце зупинки, «бруд» при відтворенні нотного тексту. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни. Низький рівень виконання навчального матеріалу: гра нестабільна, з зупинками та повторами складних фрагментів твору з недотриманням авторського тексту, темпу, динамічних відтінків; низький рівень володіння штриховою технікою та звуком. Артикуляція не відповідає розкриттю художнього змісту музичного твору. Володіння інтонаційно-виражальними засобами музичної виразності незадовільне. Поверхневе виконання, недотримання стилю твору.

Шкала відповідності оцінок за **екзамен.**

Бали	Критерії
35 – 40	Студент продемонстрував досконале володіння музичним інструментом. Технічна майстерність на необхідному рівні. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра стабільна, без текстових помилок.
30 – 34	Студент продемонстрував дуже добре володіння музичним інструментом. Допустив незначні випадкові технічні огріхи, які суттєво не впливають на загальну картину технічної майстерності. Складність програми відповідає вимогам. В грі присутнє відчуття стилю музики, що виконується. Гра відносно стабільна, проте мають місце незначні текстові неточності, які не порушують форми творів і не впливають на цілісне їх сприйняття.
25 – 29	Студент продемонстрував добрий рівень володіння музичним інструментом. Технічна майстерність добра, але допущені артикуляційні, темпо-ритмічні неточності у виконанні. Рівень складності програми відповідає вимогам, проте відчуття стилю, характеру музики та фразування не завжди логічне і переконливе. Мають місце деякі текстові неточності.
19 – 24	Студент продемонстрував достатній рівень володіння музичним інструментом. Виявив недосконале володіння засобами художньої виразності. Рівень складності програми середній або завищений щодо його виконавських можливостей. Розуміння стилю фрагментарне, фразування непереконливе. Використання динаміки і агогіки дещо хаотичне, непродумане. Артистизм невиразний. Виконання недостатньо стабільне. Текст відтворений з численними неточностями.
10 – 18	Студент продемонстрував посередній рівень володіння музичним інструментом. Виявив обмежені технічні можливості. Складність програми невисока. Не охоплена форма творів, нелогічне фразування. Мало використовує засоби художньої виразності – динаміку, агогіку. Артистизм не виявлений. Виконання програми нестабільне.
1 – 9	Виявлений низький рівень володіння інструментом. Неякісне звуковидобування, значні проблеми з метро-ритмом. Складність програми недостатня, несформоване відчуття стилю, нерозуміння характеру музичних творів, невміння фразувати. Відсутній артистизм виконання. У тексті допущена велика кількість грубих помилок. Гра нестабільна.

7. Навчально-методична картка дисципліни «Спеціальний інструмент. Духові інструменти»

Аудиторні (індивідуальні) заняття – 90 год. Самостійна робота - 76 год.
Семестровий контроль – 30 год. Модульний контроль - 14 год.

Модулі	1 семестр		2 семестр		3 семестр			
	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
Назва модуля	Художньо-технічна робота магістранта над музичними творами програми		Саморегуляція процесу музично-виконавської діяльності		Організація сценічно-виконавської діяльності духовика			
Кількість балів за модуль	409		387		309			
Заняття	1-14	15-34	1-16	17-32	1-12	13-24		
Назва навчального модуля (практичне заняття)	Тема 1 Тема 2 1*34=34 б/ 10*34=340 б. 374 б.		Тема 1. Тема 2 1*32=32 б/ 10*32=320 б. 352 б.		Тема 1 Тема 2 1*24=24 б/ 10*24=240 б.			
Самостійна робота	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5б.	5б.	5б.	5б.
Види поточного контролю	МКР 25 балів		МКР 25 балів		МКР 25 балів			
Коефіцієнт	Усього без урахування коефіцієнту – 409 балів, коефіцієнт – 4,09 ; залік		---		Усього за період роботи до екзамену 309+387 (за 2 семестр) 696 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 11,6); екзамен - 40 балів.			

Орієнтовний репертуар

Твори великої форми

Бах Й. С. Сонати, арії, сюїти (перекладені для духових)
Вудс Ф. Соната для саксофона альта
Гарсон М. Соната
Гендель Г.Ф. Соната G-moll
Моцарт В.А. Сонати для духових
Ноле Ж. Petite Suite Latine , для альт-саксофона и фортепиано

П'єси

Альбеніс І. Астурия
Альбіноні Т. Адажіо
Бозза Е. Арія
Гарнер Е. Misty
Дезмонд П. Take Five
Елінгтон Д. In a sentimental mood
Жобім А.К. Aqua de beber
Жобім А.К. How insensitive
Жобім А.К. The girl from Ipanema
Корія Ч. Spain
Косма Дж. Autumn leaves
Маркс Дж. All of me
П'яцолла А. Концертні етюд
Паркер Ч. Donna Lee
Портер К. Night and Day

Твори українських авторів

Палійчук. Український концерт для мідних духових
Касьянов В. Сюїта в стилі свінг.
Скорик М. Мелодія
Цимбал С. Тибет
Цимбал С. Фантазія на теми українських пісень «Різдвяні цяцьки»
Шепета П. Млада
Шепета П. Broken fingers
Шепета П. Birthday bossa

8. Рекомендовані джерела:

Основна (базова)

1. Апатский В. Основи теорії та методики духового музично-виконавського мистецтва / В. Апатский. – К. : НМАУ імени П.И. Чайковського, 2006. – 432 с.
2. Цимбал С., Цимбал К. 12 імпровізацій на теми джазових стандартів. Методично-репертуарний посібник для студентів ВНЗ/ С.Цимбал, К.Цимбал. К.: НВП Інтерсервіс, 2021. 188 с.
3. Mintzer В. 14 Blues & Funk etudes / В. Mintzer. Miami, Fl 33014: WARNERBROS. PUBLICATIONS, 1996. 57 с.

Додаткова

1. Завалко К.В. Формування готовності майбутнього вчителя музики до інноваційної діяльності. - Київ: Electronic National Pedagogical Dragomanov University Repository ISSN:2310-8290. 2013
2. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців-інструменталістів у системі професійної мистецької освіти // Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики ХХІ століття. – Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції. К.: 2016. 751 с.
3. Завалко К.В. Самовдосконалення вчителя музики: теорія та технологія / К.В. Завалко. Монографія. – Черкаси: ЧНУ, 2007. Завалко К. Інноваційне музичне навчання та розвиток музичних здібностей в учня / К.В. Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦУЛ, 2020. – 200 с.
4. Завалко К. Музична педагогіка: інноваційно-психологічний аспект / К.В. Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦНЛ, 2020. – 181 с.
5. Asriel A. Jazz. Analysen und Aspekte / А. Asriel . – Berlin : VEB Lied der Zeit Musikverlag, 1977. – 294 p.